

KUUM

“MAE

Haridusminister Mailis Reps (30) kinnitab, et on pigem lihtsameelne, aga mitte kõrk. Ametnikud saavad ministri juures teed ja kommi.

Argo Ideon

argo.ekspress.ee

Kell on 8.45. Tallinnas Tõnismäel Paul Kerese büsti taga seisab tumepunastest tellistest haridusministeeriumi Tallinna esindus.

Tõkkepuu avaneb.

Hõbedasest Audist ronib välja üleni musta rõivastatud noor naine. Kaenlas mapp ja roheline topsik Mumuu jogurtiga.

Haridus- ja teadusminister **Mailis Repsi** ooteruumi seinal püüab pilke morbiidsevõitu teos allkirjaga “Eestimaa viimane puu”.

Jalamaid algab vilgas sagin. Repsi kabinetti jookseb tüdruk mingite paberitega. Siis joostakse sinna teekandikuga.

Üks probleem näib Repsil raske koormana südamel lasuvat. Minister ei malda oodata küsimust selle kohta, kuidas ta **Siim Kallase** valitsuse ajal nõudnud endale Tartus ministeeriumi majas isiklikku kempstu (nagu teatas Postimees).

Ta mainib seda ise ja kohe kui võimalik.

Kas vastab tõele, et saabusite ministeeriumisse, käes paber kaheksa nimega, kes tuleb kohe vallandada?

Ei, absoluutselt mitte. See on sama tõepärane lugu kui tualeti nõudmine. See ei vasta tõele.

Mul oli kantsleriga (*Jaan Kallasega – Toim.*) väga tõsine jutuajamine paari inimese osas. Ma leian, et nad pole kohal, kus nad oleksid kompetentsed. Aga see polnud ei poliitiline ega mingi muu selline asi.

Ma ei taha igaks juhuks nimesid nimetada, kuid üks neist on juba lahkunud. Ta oli ministeeriumis justkui pressinõunik, aga tegelikult oli muidugi poliitiline nõunik.

Peeter-Eerik Ots.

Täpselt. Seal kaheksat nime ei olnud, vaid oli kolm nime.

Ja kaks inimest – üks neist oli ühel madalal kohal. Ta ei ole seal kompetentne. Me arutasime, et kuhugi tuleks teda ümber suunata. Kolmanda inimese osas arutasime, et võibolla peaks talle ametikõrgendust pakkuma.

Mingist lahtilaskmise paketist ei saa juttu ei olla. See on üks neist luuludest, mida räägitakse.

Otsa ametikoht oli poliitiline või ei olnud?

Ei. Tema ametinimetuse oli ministeeriumi kommunikatsiooninõunik.

Tegelikult ma isegi ei öelnud, et ta peaks kohe lahkuma. Me arutasime seda, et kas on soliidne eelmise ministri poolt jätta maha täiesti selgelt poliitiline nõunik mittepoliitilisele ametikohale.

Arutasite seda Otsa enda või kellegi muuga?

Kantsleriga. Sellistest asjadest räägitakse kantsleriga kõige esimesel päeval.

Kahe päeva pärast inimene lahkus.

TEIST KORDA MINISTER:
“Olen rääkinud Andrus Ansipile, kuidas Siim Kallase valitsuses asjad käisid.”

ÜLBA!”

Peeter-Eerik Ots on ainus, kes on pidanud lahkuma?

Ma ei ütleks, et on pidanud. Ma leian, et see on lihtsalt soliidne. Ta oli selgelt poliitiline inimene, kes teeb Res Publica lehte.

Samal ajal meil on koalitsioon Tallinnas Res Publicaga, nii et ega siin väga nõiajahti ka ei hakkaks pidama.

Kuidas sellega siis oli – te nõudsite endale eraldi tualettruumi ministriumis või ei?

Loomulikult mitte!!!!

Loomulikult mitte.

Ma olen nii-mitu-korda-möelnud-et-huvitav-kust-see-jutt-on-tulnud!

Aga ma ei ole siiamani aru saanud.

Mina pole Tartus teie ministriumis käinud. Kuid mulle räägiti, et seal koridori peal, kus on teie kabinet, ongi ainult üks tualett.

Ei. Seal on....

(Puhkeb naerma) No ma võin seda ju kirjeldada, kui see huvi pakub!

Koridoris, saali kõrval on tualetid, mida kõik kasutavad. Teisel pool, kus on tööinimeste sissekäik – kui sa hoovi pargid oma auto –, seal on koridoris ka iga korruse peal.

Ja kunagi ei ole ministriumis üldse mingitel tualetiteemadel olnud juttu!

Need on lukus, võtmega, ja võti on teie käes, või kuidas?

Ei, ei.

Mitte midagi sellist?

Lahti on, loomulikult! Nii nagu igas normaalses asutuses.

(Kergelt vihastades) Ma tõesti ei saa! No kui seal ühe või teise koha peal võis olla midagi, kus keegi ajas luulut. Aga see on tõesti selline tekst... Ma isegi ei oska tuua vihjeid, kas keegi võis valesti mõista midagi. Kes seda jama rääkis.

Te jälgite, kuidas majast infot välja lekib? Mulle on kirjeldatud üht lugu: teil lõpeb ministriumis tähtis koosolek, 10 sekundit hiljem heliseb telefon, ning ajakirjanik küsib selle kohta.

Teate, ma olen möelnud kõik need lood läbi. Selline üks juhtum oli küll, kus me plaanisime ministriumi poolt suurt kampaaniat, kuidas pöörata tähelepanu tehnikaharidusele. Ja enne, kui ma jõudsin koosolekult oma kabinetti, helises telefon ja mu käest küsiti.

Siis ma tõstatasin küsimuse järgmine kord. Umbes nii, et kes siis nii kohe.

Sellest on räägitud, justkui see oli miski košmaar. Ühe korra on see teema üleväl olnud! Ja isegi mitte väga kriitilises toonis. Need, kes mind tunnevad, teavad küll, et ma pole üldse selline, kes inimestele tahab halvasti öelda.

Tartu on väike linn ja kõik suhtlevad kõigiga. Eks kõik tahavad kursis olla. Ja minister ju ei käi iga päev ministriumis kõigiga läbi.

Võibolla oli see kusagilt mõni valvur või keegi, kes pani maja jutud kokku ja rääkis õllekas edasi. Kõikides lugudes tõenäoliselt on mingi iva kusagilt algu-

Pooldab katseid koolidesse

Kas tuleval aastal kärbitakse riigieelarves raha kõige rohkem hariduselt?

Ei usu. Tegevuskulude kärpimine tähendaks meile küsimust, mis riigieksami me ära jäta-me. Suuri kärpimisi ei toimu kusagil.

Mitu kooli pannakse kinni praeguse valitsuse ajal?

Ei oska täpselt öelda. Täna kipuvad omavalitsused lahti hoidma isegi koole, kus ei ole ühtki last. Hoiavad lahti paar aastat lootuses, et järsku keegi kolib.

Eks nad vaatavad oma seisukohast. Kui kool läheb, siis noori ju ei tule. Kas aga üldse massiliselt koole hakatakse kinni panema? Ma ei usu, et üle viie-kuue. Kõige valusam on aastatel 2007–2010, kui hõredus jõuab välja gümnaasiumiastmesse.

Kas pooldate ühetaolist haridust igal pool või eliitkoole, kuhu saab katsetega?

Kõik lapsed peavad saama ühtlase kvaliteetse hariduse põhikoolis. Samas toetan süvaõppega koole teatud erialadel. Muusikat ja keeli ei saa ainult keskkooli astmes õpetada.

Mis puutub katsetesse, siis on väga lihtne. Kas on lapsevanematel võimalus valida, kuhu nad lapsi panevad, ja on katsed. Või nad ei saa valida ja katseid ei ole. Vahepealset valikut pole.

se saanud. Keegi on seda edasi ajanud. Lõpuks on umbes nii, et laske pool maja lahti, sest keegi juhtkonnas midagi teab!

Ühtki nõiajahti pole majas olnud mitte ühelgi teemal. Ja ma võin olla pigem liiga lihtsameelne. Aga kindlasti ma ei käi kõrgi ja ülbe näoga ringi mööda maja – ja ei ülba! Meil sai hoopis majas traditsiooniks, et kui keegi tuli ministri juurde, siis sai teed ja kommi!

Kui Savisaart mitte arvestada, siis te olete oma partei ministritest kõige kogenum. Kas teised küsivad teilt nõu?

Jaa, loomulikult. Ka Edgar Savisaar küsib mõnd ideed. Oma eelmise valitsuse käekäigust olen rääkinud mõndagi Andrus Ansipile. Nii kummastav kui see ka pole, tollest koalitsioonist olen ainus, kes [valitsusse] järele on jäänud.

Ehkki see, et mina jäin, on ka päris kummastav. Mõtlesin viimase hetkeni, et ma ei lähe valitsusse.

Amet ja partei kohustasid?

Asi ei olnud selles, vaid me pidasime vajalikuks haridust mitte laokile jätta. Aga kuni viimase hetkeni mõtlesin, et ma pigem ei tahaks olla lapse kõrvalt nii palju ära. Riigikogus on üht-teist võimalik, aga ministri päevad on ikka väga täis.

Kuidas te seda korraldate?

See tähendab seda, et laps näeb ema suhteliselt vähe. Nädalavahetustel on ta mul muidugi igal pool kaasas.

Tartusse ei võta?

Tal ei ole Tartus midagi teha. Mul on ju kohutamine kohtumise järel. Laps on eriti stressis, kui ta on võõras kohas. Ja veel võõrad inimesed ümber. Pigem las ta olla kodus. Hoidjaga on ta väga hästi harjunud. Eks see natuke raske on.

Kui tihti olete põrnitsenud Riigiko-

Mina ütlen, et meie tänase vabaduse juures las lapsevanemad valivad. Kui seda keelustama hakata, tekiks meeletu sotsiaalne kihistumine. Siis loeks see, kellel on sõpru ja kes saab fiktiivse sissekirjutuse.

Kas koole peaks panema edetabelitesse ja mille järgi neid tabeleid teha?

Skandinaavias tehakse küll edetabeleid. Aga näitajaid on väga palju, kooli lõpueksamid on neist ainult üks.

Oma eelmisel ministriajal käisin ühes väikeses koolis Jõgevamaal. Kuidas viisakalt öelda – need lapsed ei ole täpselt seesama kontingent, kes käib Reaalkoolis. Kõik võetakse valikuta vastu.

On ka lapsi, kellele esimesed kaks aastat õpetatakse, et täiskasvanu ei löö kogu aeg ja kempsus võiks kasutada tualettpaberit. Et omavahel saab suhelda rääkimise, mitte hammustamisega.

Kool suudab ehk mõne sellise lapse viia nii kaugele, et temast saab ühiskonna liige. Ta õpib edasi traktoristikks või kokaks.

See on kooli tippsaavutus! Kool on võtnud inimese ära asotsiaalsest keskkonnast ja toonud ta ühiskonda. Aga see kool ei ole mitte kunagi edetabeli tipus.

gus Tõnis Lukast nagu madu küülikut? Sest kes kõik selle jama teile korraldas?

Ministriumii Tartusse kolimise? Ei, olime Lukasega koos kultuurikomisjonis, meil pole mingit tüli. Välja arvatud see kolimise teema ja venekeelne haridus, ülejäänud asjades saame päris hästi teineteisest aru.

Kas teie laps hakkab koolis käima Eestis või Lätis?

Tõenäoliselt Eestis. Kui just elukorralduses peaks väga midagi muutuma, siis mõnes muus riigis. Aga Eestis sellepärast, et ta ju kuuleb siin igal pool eesti keelt, talle on see lihtsam.

Aga kus ta ülikoolis hakkab käima – mul on mitu tuttavat, kes on segaperekondadest, nii Leedu kui Läti omadest. Tean kaht näidet, kus on mindud isa koduriiki ülikooli. Nii et miks mitte minna Riia ülikooli hiljem?

Kas te olete kuulnud väljendit “repsi tegema”?

Ei, absoluutselt mitte.

See peaks tähendama umbes, et keegi saeb oksa, millel ise istub.

Ei ole, aga väga huvitav.

Kuidas teie jalg elab?

Väljend on väga vaimukas. Ma juba kõnnin. Aga nädalavahetusel, kui püüdsin lapsega jalutama minna, siis jalutasime küll umbes ühekaugusele mõlemad.

Kooliajal te kandsite hästi pikki patse. Mis te nendega tegite?

Kui ma olin 12–13, hakkasin kodus tege-ma lobitööd, et need võiks maha lõigata. Ema lubas mingil nõrkusehetkel, et kui ma saan 15, siis võin teha, mis ma tahan. Täpselt 15. sünnipäeval ma lõikasin need maha. Ma usun, et need on emal siiamani kusagil alles.

Tõllal olid moes keemilised lokid, mis said ka kohe tehtud. Nägi suhteliselt jube välja.